

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-5-18 (Menfi Tespit/Muafiyet)
Karar Sayısı : 12-06/190-52
Karar Tarihi : 09.02.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖRLER : Mert KARAMUSTAFAOĞLU

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN

: Genç Mağazaları A.Ş.
Temsilcisi: Yönetim Kurulu Üyesi Oya ŞENER
Yolbulan Plaza B Blok, Kat:4, Kozyatağı, İstanbul

D. DOSYA KONUSU : Genç Mağazaları A.Ş. ve Aeropostale Licensing Inc. arasında imzalanan Mağaza Lisans Sözleşmesi'nin 4054 sayılı Kanun'un 4., 6. ve 7. maddelerine aykırı olmadığı tespit edilerek menfi tespit verilmesine, bu mümkün olmaz ise anılan anlaşmaya muafiyet tanınması talebi.

E. DOSYA EVRELERİ : Kurum kayıtlarına 19.12.2011 tarih, 8642 sayı ile intikal eden ve eksiklikleri en son 19.12.2011 tarihinde tamamlanan bildirimde, söz konusu işleme menfi tespit belgesi/muafiyet verilmesi talep edilmiştir. 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4., 5. ve 8. maddelerinin ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 02.02.2012 tarih ve 2011-5-18/MM sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

F. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda, başvuru konusu "Mağaza Lisans Sözleşmesi"ne 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında kısıtlamalar içermesi nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceği, ancak anılan sözleşmenin içerdiği kısıtlamaların 2002/2 sayılı Tebliğ ile getirilen grup muafiyetinden yararlanabileceği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Başvuru konusu lisans sözleşmesi uyarınca, Aeropostale Licensing Inc¹. (AEROPOSTALE) lisans veren olarak lisans alan Genç Mağazaları A.Ş. (GENÇ MAĞAZALARI)'na, sahip olduğu erkek ve kadın giyim ürünleri ve aksesuarlarını "AEROPOSTALE", "AERO", "87" markaları altında Türkiye çapında perakende satış mağazaları ve internet sitesi aracılığıyla satmak, perakende satış için pazarlamak ve bölge içindeki onaylanmış mahallerde perakende satış mağazalarını, işletmek konularında lisans konusu hakları temlik etmektedir. Dolayısıyla anılan devir sonucunda GENÇ MAĞAZALARI, "Aeropostale" markalı erkek ve kadın giyim ürünleri ve aksesuarlarını satmak için münhasır lisans hakkına sahip olacaktır.

G.1. İlgili Pazar

Hazır giyim sektöründe, faaliyette bulunan teşebbüsler açısından, belirli bir giyim türünden diğerine geçişte önemli bir yatırım zorunluluğu bulunmaması teşebbüslerin üretimlerini kısa sürede diğer giyim türlerine kaydırabilmeleri sonucunu doğurmaktadır.

¹ Lisans veren AEROPOSTALE, Amerika Birleşik Devletleri Kanunlarına göre kurulmuş, merkezi NY olan ve günlük kıyafet ve aksesuar toptan satışını yapan bir şirkettir.

Bu nedenle sektörde çeşitli ürünler arasındaki arz ikamesi yüksek olmakta ve örneğin erkekler için giyim ürünleri üreten bir teşebbüsün kolayca kadınlar için de ürünler üretmesi mümkün olmaktadır. Dolayısıyla da tüketici açısından farklı kullanım alanlarına sahip olan bu ürünlerin aynı pazar içinde değerlendirilmesi mümkün olmaktadır. Bundan yola çıkarak ilgili ürün pazarı "hazır giyim ürünleri" olarak belirlenmiştir.

İlgili coğrafi pazar ise hazır giyim ürünlerinin dağıtımının tüm Türkiye'de yapılması ve rekabet koşullarında bölgeler bazında belirgin farklılıklar olmadığı dikkate alınarak "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

G.2. Değerlendirme

G.2.1. İşlemin Niteliği

"Mağaza Lisans Sözleşmesinin 2.1. maddesi uyarınca lisans veren, sözleşme süresince, lisans alana perakende satış mağazaları ve internet sitesi aracılığıyla malları satmak ve bölge içindeki onaylanmış mahallerde perakende satış mağazaları işletmek için kişisel, münhasır, devrolunamayan, devredilemez lisans ve haklar temlik etmiştir. Madde metninde geçen "Bölge" anılan sözleşmenin 1.19 maddesinde "Türkiye Cumhuriyeti" olarak tanımlanmıştır. Dolayısıyla GENÇ MAĞAZALARI'na lisans sözleşmesi gereğince Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde "Aeropostale" markalı ürünleri perakende seviyesinde satması hususunda münhasırlık tanındığı ve bu faaliyetlere ilişkin bir bölgesel kısıtlama getirdiği anlaşılmıştır. Bu çerçevede, lisanslı ürünlerle ilgili olarak GENÇ MAĞAZALARI'na münhasır bölgesi olan Türkiye dışında herhangi bir mağaza açmayacağına veya Türkiye dışına satış yapmayacağına ilişkin bir kısıtlama getirilmiştir.

Taraflar arasındaki Mağaza Lisans Sözleşmesi'nde yer alan hususlardan bir diğeri getirilen rekabet etmeme yükümlülüğüdür. Sözleşmenin 2.2. maddesi uyarınca lisans verenin bölgede başka kişilere lisans vermemesi ve lisans alanın da başka ürünler satmaması hususu düzenlenmiştir. Buna paralel olarak sözleşmenin 10.6. maddesinde sözleşme süresi boyunca lisans alanın sözleşmenin ekinde yer alan rakip markalı ürünlerin dağıtıcısı veya perakende satıcısı olarak çalışmayacağı hususu yer almaktadır. Ayrıca 6.6. maddesi ile GENÇ MAĞAZALARI'na bir minimum alış miktarı getirilmiştir. Dolayısıyla başvuru konusu lisans sözleşmesi ile GENÇ MAĞAZALARI'na sözleşme süresi boyunca rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmiştir. Sözleşmenin ve dolayısıyla rekabet etmeme yükümlülüğünün süresi ise sözleşmenin 5.1. maddesi uyarınca 5 yıl olarak belirlenmiştir. Anılan hükme göre 5 yıllık süre, sözleşmenin yürürlük tarihinden itibaren başlayacak ve 2016 yılının Aralık ayında sona erecektir. Bildirim formunda sözleşme imzalandığı günden itibaren yürürlüğe girmiş kabul edilse dahi, GENÇ MAĞAZALARI'nın Aeropostale markası ile Türkiye'de faaliyete geçişinin 2012'nin ilk aylarında olması planlandığı ifade edilmiştir. Dolayısıyla sözleşme ile düzenlenen rekabet yasağının süresinin 5 yıldan daha az olduğu anlaşılmıştır.

G.2.2 Menfi Tespit Değerlendirmesi

İnceleme konusu Mağaza Lisans Sözleşmesi uyarınca, lisans alan Genç Mağazacılık'a Türkiye sınırları olarak belirlenmiş bir münhasır bölge tanımlanmış ve bölge dışında lisanslı ürünlerle satış yapamayacağı hususunda bir kısıtlama getirilmiştir. Yine benzer bir şekilde, sözleşme süresince getirilen bir rekabet etmeme yükümlülüğü bulunduğu anlaşılmıştır. Dolayısıyla anılan rekabet kısıtlamaları nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde başvuru konusu sözleşmeye menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığı kanısına varılmıştır.

G.2.3 2002/2 Sayılı Dikey Anlaşmalar Tebliği Açısından Değerlendirme

2002/2 sayılı "Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinin "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde hangi tür anlaşmaların dikey anlaşma olarak kabul edileceği ve bu tebliğde öngörülen koşulları sağlaması kaydıyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesindeki yasaklamadan grup olarak muaf tutulacağı belirlenmiştir.

100 Bildirim konusu Mağaza Lisans Sözleşmesi ile getirilen sistemde GENÇ MAĞAZALARI lisans veren AEROPOSTALE'nin lisans konusu markaları altında hazır giyim ürünlerini pazarlama, bu markalar altında perakende mağazalar açma hakkı elde edecektir. Dolayısıyla sağlayıcı konumunda olan AEROPOSTALE tarafından Türkiye'de sahip olduğu markalar altında hazır giyim ürünlerinin satışı konusundaki hakların GENÇ MAĞAZALARI'na devredilmesini içeren başvuru konusu sözleşmenin ilgili Tebliğ uyarınca "dikey anlaşma" niteliğindedir.

110 İncelenmesi gereken bir başka unsur, 2002/2 sayılı Tebliğ'in ikinci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan ve sağlayıcının pazar payına ilişkin olarak getirilen % 40'lık sınırdır. Buna göre ancak sağlayıcının dikey anlaşma konusu mal veya hizmetleri sağladığı ilgili pazardaki pazar payının %40'ı geçmemesi halinde dikey anlaşma Tebliğdeki muafiyetten yararlanabilecektir. İlgili ürün pazarı olan "hazır giyim ürünleri" pazarı açısından sağlayıcı AEROPOSTALE'nin Türkiye'de herhangi bir faaliyeti bulunmadığından başvuru konusu sözleşmenin pazar payı sınırı yönüyle Tebliğ kapsamında bulunduğu sonucuna varılmıştır.

120 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde, anlaşmalarda yer almaları durumunda anlaşmayı grup muafiyeti kapsamında çıkaran sınırlamalar sayılmış ve aynı maddenin (b) bendinde ise istisnaları sayılmıştır. Başvuru konusu sözleşmeyle getirilen rekabet kısıtlamaları açısından da Tebliğ'in ilgili hükümleri göz önünde bulundurulmuştur. Başvuru konusu sözleşmenin 2.1.(a) maddesi uyarınca AEROPOSTALE tarafından sahip olduğu erkek ve kadın giyim ürünleri ve aksesuarlarını GENÇ MAĞAZALARI'na "AEROPOSTALE", "AERO", "87" markaları altında sözleşmenin 6.5.(b) maddesi uyarınca Türkiye çapında, perakende satış mağazaları ve internet sitesi aracılığıyla satmak, perakende satış mağazalarını perakende satış için pazarlamak ve bölge içindeki onaylanmış mahallerde perakende satış mağazalarını işletmek konularında lisans konusu hakları temlik edilmektedir. Madde metninden internet sitesi kanalıyla satışların da devredilen haklar kapsamında yer aldığı anlaşılabilir. Sözleşmenin anılan 6.5.(b) maddesinden bu kapsamda sadece "seri sonu malların" satışının yapılabileceği anlaşılmıştır. Dolayısıyla GENÇ MAĞAZALARI, AEROPOSTALE tarafından genel olarak perakende satış mağazaları aracılığıyla yapılacak satışlar açısından yetkilendirilmektedir. AEROPOSTALE internet sitesi aracılığıyla bölge dışına ve içine satışlara ilişkin hakları genel olarak elinde bulundurmaktadır.

130 İlk olarak bakıldığında bu durumun alıcının yeniden satış koşullarının belirlenmesi gibi algılanması ihtimali vardır. Ancak bu "hükümle sağlayıcı tarafından münhasır bir müşteri grubuna (internet yoluyla satışlar) yapılacak satışların, "seri sonu malların satışı" hariç olmak üzere kısıtlandığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bu hususun 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4 (b) maddesinde yer alan istisna kapsamında yer aldığı kanaati hasıl olmuştur. Lisans veren AEROPOSTALE'nin, GENÇ MAĞAZALARI'nın münhasır bölgesi olan Türkiye'de internet üzerinden alım yapan müşterileri ayrı bir müşteri grubu olarak sınıflandırarak, bir istisna dışında (seri sonu satışlar) bunlara satış yapma hakkını elinde tutmuş olduğu anlaşılmaktadır. GENÇ MAĞAZALARI'nın bu hükümle anılan müşteri grubuna internet yoluyla aktif satış yapması engellenmesine rağmen, perakende satış mağazaları ile Türkiye'de GENÇ MAĞAZALARI tarafından ikinci bir satış kanalı kurulduğu için marka içi rekabet olumlu yönde etkilenecektir. Dolayısıyla anılan kısıtlamanın 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında yer aldığı sonucuna varılmıştır.

Bir başka kısıtlama GENÇ MAĞAZALARI'na getirilen ve münhasır bölge olarak tespit edilen Türkiye dışında mağaza açmayacağına veya Türkiye dışına satış yapmayacağına ilişkin kısıtlamadır. Başvuru konusu sözleşmenin 1.19. maddesinde "Bölge" olarak Türkiye tanımlanmıştır. Bildirim formunda anılan kısıtlamanın etkilerinin Türkiye'de değil, yurtdışında ortaya çıkacak olması nedeniyle, hükmün Rekabet Kanunu'nun 2. Maddesi uyarınca kapsam dışında kalacağı ifade edilmiştir.

150 Lisans alan GENÇ MAĞAZALARI'nın esas olarak perakende mağazalar aracılığıyla faaliyet göstereceği anlaşıldığından kendisine münhasır olarak tahsis edilmiş bölge olan Türkiye dışında mağaza açmamasının aktif satışların kısıtlanması niteliğinde olduğu halde 2002/2 sayılı Tebliğin 4 (b) maddesi uyarınca istisna hükmünden yararlanan bir kısıtlama olarak değerlendirilmiştir. Türkiye dışına yapılacak satışların kısıtlanması hususu ise ancak lisans alan GENÇ MAĞAZALARI'nın müşterilerine getirilecek satış kısıtlamaları yoluyla mümkün olabilecektir. Bu kapsamda GENÇ MAĞAZALARI'nın müşterilerinin amaçlarını bilmesi gibi bir durumunun söz konusu olamayacağı gibi, GENÇ MAĞAZALARI'nın sadece perakende olarak sözleşme konusu malların satışını yapması nedeniyle müşterilerine ekonomik açıdan rasyonel şekilde toplu satış yapmasının da mümkün olmadığı düşüncesi hasıl olmuştur. Dolayısıyla hükmün alıcının müşterilerince yapılacak satışları fiilen kısıtlaması imkanının bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

160 Başvuru konusu sözleşme açısından değerlendirilmesi gereken son husus sözleşme ile getirilen rekabet etmeme yükümlülüğüdür. Sözleşmenin 2.2. ve 10.6 maddeleri uyarınca münhasır bölge olarak tanımlanan Türkiye'de lisans veren, başka bir kişiye lisans vermeyecek ve lisans alan GENÇ MAĞAZALARI ise sözleşmenin 10.6 sayılı ekinde yer alan rakip markalı ürünlerin dağıtıcısı veya perakende satıcısı olarak çalışmayacaktır. Ayrıca sözleşmeyle lisans alana getirilen ve yıllara göre kademeli olarak artan bu minimum alış miktarı nedeniyle 2002/2 sayılı Tebliğin 3 (d) maddesi uyarınca rekabet etmeme yükümlülüğünün güçlendirildiği söylenebilir.

170 2002/2 sayılı Tebliğin 5. maddesinde alıcıya getirilen belirsiz süreli veya 5 yılı aşan rekabet yasağının muafiyetten yararlanamayacağı hususu yer almaktadır. Dolayısıyla başvuru konusu sözleşme açısından rekabet yasağının süresi önemlidir. Yukarıda da ifade edildiği gibi anılan sözleşmenin ve buna bağlı olarak rekabet etmeme yükümlülüğünün süresi ise, sözleşmenin 5.1. maddesi uyarınca 5 yıl olarak belirlenmiştir. Yine sözleşmenin 5.2. maddesi uyarınca anılan süre tarafların yazılı irade beyanlarıyla uzatılabilmektedir. Anılan hükümlerden ve bildirim formundaki açıklamalardan 5 yıllık sürenin sözleşmenin yürürlük tarihinden itibaren başlayacağı, ve 2016 yılının Aralık ayında sona ereceği anlaşılmaktadır. Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerden bildirim formunda sözleşme imzalandığı günden itibaren yürürlüğe girmiş kabul edilse dahi GENÇ MAĞAZALARI'nın Aeropostale markası ile Türkiye'de faaliyete geçişinin 2012'nin ilk aylarında olması planlandığı da dikkate alındığında rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin 5 yıldan kısa olacağı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla anılan kısıtlamanın da 2002/2 sayılı Tebliğ anlamında getirilebilecek kısıtlamalardan olduğu kanaatine varılmıştır.

190 **H. SONUÇ**

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1. Genç Mağazaları A.Ş. ve Aeropostale Licensing Inc. arasında imzalanan "Mağaza Lisans Sözleşmesi"ne 4054 sayılı Kanun'un 4.maddesi kapsamında kısıtlamalar içermesi nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
2. Bununla birlikte anılan sözleşmenin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

200